

Stroj na Jazyky

**Overený návod ako sa naučiť rozprávať v cudzích
jazykoch bez gramatiky a bifľovania**

Martin Hlinka

www.ako-sa-naucit-skor.com

Referencie – čo o knihe Stroj na jazyky napísali iní

„Na začiatku roka som nevedel dať dokopy pomaly jednu súvislú vetu z angličtiny ale po prečítaní knihy Stroj na jazyky som nemal problém sa na maturite vyjadriť a dostal som 2.

Profesorka nechápala čo sa stalo a nazvala ma najväčším prekvapením triedy a za to som vďačný :)“.

Ján Janoušek

Knihu Stroj na jazyky odporúčam všetkým tým, ktorí sa potrebujú naučiť nejaký cudzí jazyk.

Jej absolútnou prednosťou jej univerzálnosť, to znamená, že nám môže pomôcť bez ohľadu na konkrétny jazyk, ktorý sa chceme naučiť.

Autor podáva veľmi praktické rady, ako voliť a prehodnocovať jednotlivé jazykové školy, a svoje náklady na dosiahnutie svojich cieľov, pričom ich kvalita vyplýva práve v jeho osobných skúsenostiach.

Za nezaplatiteľné považujem aj návody autora na vytvorenie si osobného intenzívneho jazykového prostredia – a to buď v trvaní niekoľkých dní až týždňov, alebo v určitých časových blokoch počas jednotlivých dní v týždni.

V Nitre, 30.3.2012

doc. PhDr. Stanislav Matulay, PhD.

...Najviac ma však dorazila myslím technika myšlienkových palácov, kde si opisoval ako si zapamätať slovíčka. Iba raz som si to prečítala a potom ma napadlo, však do frasa, ja si to všetko pamätám- ani raz som si tie slovíčka neopakovala, ale vďaka tvojim opisom si všetky pamätám! A to som sa taliančinu nikdy neučila...

Katarína Kurová

Vzhľadom na to, že moje jazykové schopnosti sú na kvalitnej úrovni, tak práve táto E-kniha mi pomohla posunúť sa na ešte vyšší level.

Ondrej, Nitra

Obsah

Referencie – čo o knihe Stroj na jazyky napísali iní	2
Obsah.....	3
Ako používať túto knihu - úvod	7
Prečo funguje rýchle učenie?	7
Prečo sa učíme jazyky tak pomaly?	9
Princípy rýchlejšieho učenia sa jazykov.....	10
Najlepší možný výsledok za najkratší možný čas	Chyba! Záložka nie je definovaná.
Násobenie sily.....	Chyba! Záložka nie je definovaná.
Tajomstvo učenia jazykov odhalené – ako to sakra funguje?	Chyba! Záložka nie je definovaná.
Získanie informácií.....	Chyba! Záložka nie je definovaná.
Pochopenie.....	Chyba! Záložka nie je definovaná.
Rozšírenie obzoru	Chyba! Záložka nie je definovaná.
Leštenie	Chyba! Záložka nie je definovaná.
Použitie	Chyba! Záložka nie je definovaná.
Gramatika? Bože, načo?	Chyba! Záložka nie je definovaná.
Ako funguje pamäť?	Chyba! Záložka nie je definovaná.
Paretovo pravidlo:	17
O jazykových školách.....	19
O rozdieloch v jazykoch.....	21
Ja a jazyky, alebo čo môžeš od seba reálne očakávať	23
O motivácii.....	Chyba! Záložka nie je definovaná.
O motivácii.....	Chyba! Záložka nie je definovaná.
Keď si na pranieri.....	Chyba! Záložka nie je definovaná.
Ako si zaistíš, že sa budeš učeniu jazykov skutočne venovať? ...	Chyba! Záložka nie je definovaná.
Ak sa chceš krátkodobo namotivovať, tak si sprav svoj Why-list. Zoznam Prečo..	Chyba! Záložka nie je definovaná.
Základ komunikácie	Chyba! Záložka nie je definovaná.

Čo je základ komunikácie v cudzom jazyku? **Chyba! Záložka nie je definovaná.**

Kedy sa učiť slovíčka jednotlivo? **Chyba! Záložka nie je definovaná.**

Moje osobné odporúčanie **Chyba! Záložka nie je definovaná.**

Ťažko na cvičisku, ľahko na bojisku **Chyba! Záložka nie je definovaná.**

Slovná zásoba. **Chyba! Záložka nie je definovaná.**

Základ komunikácie – ako na to. **Chyba! Záložka nie je definovaná.**

4 možnosti - ako sa učiť frázy a vety? **Chyba! Záložka nie je definovaná.**

Využi pri učení sa to, čo si dostal pri narodení zdarma – tvoju predstavivosť **Chyba! Záložka nie je definovaná.**

Pamäťové mesto..... **Chyba! Záložka nie je definovaná.**

50 slovíčok za hodinu...100 slovíčok za hodinu...200 slovíčok za hodinu **Chyba! Záložka nie je definovaná.**

Slovíčka 10x rýchlejšie hraním sa **Chyba! Záložka nie je definovaná.**

Problém s písaním? Mozgová telocvičňa **Chyba! Záložka nie je definovaná.**

Aj tak problém? Mozgová telocvičňa 2 **Chyba! Záložka nie je definovaná.**

Posledná technika – ako sa stať jazykovým mágom: **Chyba! Záložka nie je definovaná.**

Prekvapivé spôsoby, ako získaš tonu voľného času **Chyba! Záložka nie je definovaná.**

4 veci, ktoré ti zbytočne žerú čas **Chyba! Záložka nie je definovaná.**

Pre zaneprázdnených – 13 spôsobov ako nájdeš čas, ak si myslíš, že žiaden nemáš .. **Chyba! Záložka nie je definovaná.**

Prostredie. Lepšie ako keby si vycestoval. **Chyba! Záložka nie je definovaná.**

Prečo si tvoriť cudzojazyčné prostredie na Slovensku? **Chyba! Záložka nie je definovaná.**

Ako zapadá kvalitné jazykové prostredie do celkovej stratégie učenia sa jazykov? **Chyba! Záložka nie je definovaná.**

Pasívna a aktívna slovná zásoba..... **Chyba! Záložka nie je definovaná.**

Ako sa budeš 8 hodín denne učiť jazyk bez tvojej námahy **Chyba! Záložka nie je definovaná.**

Prostredie – o rádiách a tv programoch..... **Chyba! Záložka nie je definovaná.**

Prostredie – filmy **Chyba! Záložka nie je definovaná.**

Ktoré filmy pozeráť? **Chyba! Záložka nie je definovaná.**

Praktické riešenie: ako nájdeš film, aj keď sa ti minuli nápady.. **Chyba! Záložka nie je definovaná.**

Ako zohnať filmy? **Chyba! Záložka nie je definovaná.**

Cez aký prehliadač pozerať? **Chyba! Záložka nie je definovaná.**

Titulky **Chyba! Záložka nie je definovaná.**

Ako toto celé vylepšiť? **Chyba! Záložka nie je definovaná.**

Rady na záver: **Chyba! Záložka nie je definovaná.**

Čo sa ti môže stať? **Chyba! Záložka nie je definovaná.**

Prostredie – o pesničkách **Chyba! Záložka nie je definovaná.**

Weby – jazyky zadarmo..... **Chyba! Záložka nie je definovaná.**

Prostredie: knihy **Chyba! Záložka nie je definovaná.**

 Začínaš s jazykom? **Chyba! Záložka nie je definovaná.**

Prostredie – o učebniciach. **Chyba! Záložka nie je definovaná.**

 Učebnica ušitá tebe na mieru. Návod, ako ju spravíš: **Chyba! Záložka nie je definovaná.**

 Ako spravíš vlastnú učebnicu z knihy: **Chyba! Záložka nie je definovaná.**

 Ako spravíš vlastnú učebnicu z pesničiek: **Chyba! Záložka nie je definovaná.**

 Ako spravíš najlepšiu učebnicu prekladaním filmov **Chyba! Záložka nie je definovaná.**

Prostredie – tvoje myšlienky **Chyba! Záložka nie je definovaná.**

Prostredie – o komunikácii..... **Chyba! Záložka nie je definovaná.**

 Písanie si cez www.skype.com **Chyba! Záložka nie je definovaná.**

 Rozprávanie sa so Slovákmí..... **Chyba! Záložka nie je definovaná.**

 Rozprávanie sa s cudzincami **Chyba! Záložka nie je definovaná.**

 4 spôsoby ako sa dostaneš do partie s cudzincami, aj keď teraz žiadneho nepoznáš **Chyba! Záložka nie je definovaná.**

Prostredie – o audioknihách..... **Chyba! Záložka nie je definovaná.**

Prostredie – o hrách **Chyba! Záložka nie je definovaná.**

O gramatike **Chyba! Záložka nie je definovaná.**

 Môj parádny trik na gramatiku:..... **Chyba! Záložka nie je definovaná.**

O gramatike a školách **Chyba! Záložka nie je definovaná.**

3 príbehy o tom, ako sú známky v škole bezvýznamné..... Chyba! Záložka nie je definovaná.

Najlepší spôsob na získanie spätnej väzby Chyba! Záložka nie je definovaná.

Komu teda upísať dušu?..... Chyba! Záložka nie je definovaná.

Ako sa naučiť 2 cudzie jazyky za 6 mesiacov Chyba! Záložka nie je definovaná.

Zaujímavosti o ľuďoch, ktorí vedľa desiatky jazykov Chyba! Záložka nie je definovaná.

Záver Chyba! Záložka nie je definovaná.

Konzultácie zdarma Chyba! Záložka nie je definovaná.

Chcem teraz od teba dve veci Chyba! Záložka nie je definovaná.

Ako používať túto knihu - úvod

Ahoj, milý čitateľ.

V knihe ti budem tykať.

Neviem, koľko máš rokov a ako sa dívaš na tykanie, ale ja ťa beriem ako priateľa, ktorému dávam moje rady. A ešte som nevidel priateľov, ktorí by si vykali.

Táto kniha je myslená ako prehľad rôznych dostupných a jednoduchých návodov na rýchlejšie učenie sa jazykov.

Nie je myslená ako návod typu krok-za-krokom. Je omnoho lepšie nechať človeku priestor, nech si sám vyberie z dostupných nástrojov ten postup na učenie, ktorý je mu najpríjemnejší.

V knihe som zhrnul všetky návody, ktoré majú niečo s učením jazykov spoločné a môžu ti pomôcť. Vypíchal som klady a zápory týchto postupov a metód na rýchlejšie učenie sa jazykov, prečo by som ich robil ja a prečo by si ich mal robiť ty.

Niektoré sa ti nemusia na prvý pohľad páčiť. Niektoré budú vyžadovať chvíľu cvičenia.

Najprv prečítaj knihu celú a vyskúšaj si každú jednu techniku. Použi ju v praxi, zaži ju. Tak pochopíš celkový obraz. A potom, keď príde ten správny čas a ty budeš potrebovať pomôcť vo svojom štúdiu jazykov, vtedy si vyberieš tú techniku, tú možnosť, ten spôsob na rýchlejšie učenie sa jazykov, ktorý bude tebe blízky.

Kniha neobsahuje návody na učenie sa vecí na testy a skúšky. Ani návody na zlepšovanie pamäte (okrem pamäťového mesta) To rozoberám v kurze Hackol som učenie (<http://www.ako-sa-naucit-skor.com/online-kurz.html>). Všetko, čo je v tejto knihe, je pre jazyky.

Prečo funguje rýchle učenie?

Zoberme si príklad bežnej jazykovej školy. Lekcia trvá 1 hodinu, máš to 2x do týždňa. Chodíš tam 45 týždňov do roka, lebo si chceš dať aj prázdniny a občas ti do toho niečo príde. Chodíš tam 5 rokov.

Vo výsledku je to $1 \cdot 2 \cdot 45 \cdot 5 = 450$ hodín rozdelených do obdobia 5 rokov.

Skús si teraz predstaviť, že by to mal byť intenzívny tréning. Takýto **tréning** by bol plných 8 hodín denne, každý pracovný deň. Áno, chodíš do práce, alebo do školy, ale na moment si to skús predstaviť.

V takejto intenzívnej podobe by tréning trval 9 týždňov. 2 mesiace.

Skús si teraz predstaviť hodinu času na jazyky denne počas pracovných dní a 2,5 hodiny počas víkendových dní. 10 hodín týždenne. Potrebuješ 45 týždňov. To máš za 1 rok.

Vždy som preferoval **nárazové učenie**. Keď sa rozhýbem, začnem sa učiť a baví ma to, sedím pri materiáloch aj niekoľko hodín. Pretože ma to baví. To je ale len jedno vysvetlenie.

Druhé je zaujímavejšie, vysvetlím to na príklade.

Skús si na moment predstaviť cestu z Nitry do Bratislavy. Bežne má človek zafixované v hlave, že táto cesta trvá asi 60 minút autom, v závislosti od dopravy.

Čo ak by sme ale na cestu použili **vrtuľník**? Alebo **stíhačku**? Alebo **teleport**? Alebo nejaký iný prostriedok, ktorý by nám uľahčil cestu?

Je veľa možností ako sa dostať z bodu A do bodu B, či už sú to dve mestá, alebo učenie sa jazykov. Dnes jazyky nevieš a tvoj cieľ je **plynulé rozprávanie**.

Bohužiaľ, štátne školstvo používa ten najhorší a najpomalší spôsob učenia sa. Prirovnal by som to k pešej chôdzi na krajnici diaľnice. S tým, že vidíš ostatných, ako ťa obiehajú na autách.

V jazykových školách to závisí od učiteľa. Rýchlosť pri bežnom kurze sa dá prirovnať k chôdzi, k jazde na bicykli, či autom, zriedkavo niečo rýchlejšie.

Stíhačka je drahý **jazykový kurz**, alebo pobyt v zahraničí. Ten si ale, bohužiaľ, ľudia nemôžu dovoliť a tiež závisí od agentúry, ktorá ten pobyt vybavuje.

My si v knihe ukážeme spôsoby učenia, ktoré sú rýchlejšie od bežnej jazykovej školy. Ktoré možno nie sú taký zážitok, ako je pobyt v zahraničí, ale fungujú porovnateľne rýchlo. Prirovnal by som to k jazde na vrtuľníku za cenu bicykla.

Ak je možné učiť sa jazyky rýchlejšie, ako to, že to už v školách nefunguje? Ako to, že to nezaviedli v jazykovkách? Ako to, že to nie je verejne známe?

To sa dozvieš v ďalšej kapitole.

Prečo sa učíme jazyky tak pomaly?

Lebo si to naschvál **komplikuujeme.**

Lebo nám naši milovaní profesori vtíkali do hláv, že učenie sa jazykov **je ťažké.**

Lebo je to tak **zaužívané.**

Lebo nikto nevie, že sa to dá **rýchlejšie a zábavnejšie.**

Dám ti pár faktov na zamyslenie:

Štvrtina sveta nevie **čítať ani písať**. Vedia rozprávať? Samozrejme.

Skús si tipnúť, koľko z nich vie **viacero** jazykov.

V histórii bolo veľmi ojedinelé, ak niekto vedel čítať a písať. To až pred pár storočiami prišlo do módy. Dnes sa to považuje za samozrejmé a my sme strašne zhrození, že ako môžu tí ľudia v Afrike fungovať, keď nevedia ani čítať, ani písať.

Skús si tipnúť, koľko ľudí z minulosti vedelo rozprávať viacerými jazykmi. Asi veľa. Bežne králi nevedeli čítať. Nie to ešte písať. Ale jazyky vedeli. Učili sa len **na základe počúvania.**

Takže.

Čo treba urobiť?

Zjednodušiť celé učenie sa jazykov. Na najjednoduchšie veci:

Počuť ten jazyk.

Zabávať sa.

Naučiť sa základnú slovnú zásobu a začať v tom jazyku myslieť a rozprávať.

Zlepšovať rozprávanie.

Až potom gramatiku.

Ostatne, malé deti sa naučia správne rozprávať dávno predtým, ako idú do školy. Prvý jazyk si sa naučil dávno predtým, ako si spoznal význam slova „**gramatika**.“ Slovenčinu si vedel behom prvých troch rokov a zaujímavé je, že ťa to nikto neučil.

Ostatne, štvrtina sveta gramatiku nepotrebuje. A vedia jazyky.

Gramatika je fajn. Pre fajnšmekerov. Je ich asi 2% populácie. Pár takých poznám. Ich to baví. A to je úplne v poriadku. Nech sa každý učí jazyky takým spôsobom, ktorý mu vyhovuje. Väčšine ľudí ale učenie cez gramatiku nevyhovuje. **Príliš teórie, málo praxe.**

Gramatika sa zíde. Potom neskôr. Ale nie na začiatku, aby demotivovala, dokazila celý dojem z jazyka a znechutila celé jeho učenie.

Tu sú **princípy**, ako to celé ide robiť rýchlejšie.

Princípy rýchlejšieho učenia sa jazykov.

Keď si sa naučil svoj prvý jazyk, nikto ťa netrápil **gramatikou**. Pre teba gramatika neexistovala. Učil si sa to, čo si videl okolo seba a behom troch rokov si sa bez problémov naučil vyjadriť všetko, čo bolo vtedy treba.

Spoznával si svet, spoznával si pojmy a žil si v prostredí svojho materinského jazyka. Rodičia ťa naučili základy a ty si potom **pozeral televízor**, **hral sa s kamarátmi** a **naučil si sa zvyšok**.

Keby si sa narodil o niekoľko stoviek kilometrov na západ, hovoril by si nemecky. Niekoľko tisíc a hovoril by si teraz plynule anglicky. Niekoľko tisíc kilometrov na juh a vedel by si niektorý z afrických jazykov. Na východ zasa ruština.

Čo tým chcem povedať?

Že v škole sa učíš jazyk 10 rokov. A nevieš v ňom povedať po sebe niekoľko súvislých viet. Dorozumieť sa s cudzincom? Asi nie...

V škole sme pritom starší, jeden jazyk už vieme, takže by sme sa to vlastne mali učiť rýchlejšie... každý ďalší jazyk je jednoduchší, ako ten predchádzajúci. V škole máme dokonca **vysokoškolsky študovaných odborníkov**. Erudovaných. Ktorí majú tituly.

Takže vzniká otázka:

Prečo sa v škole nevieme naučiť cudzie jazyky?

Učitelia by ti dali veľmi jednoduchú odpoveď:

Málo sa učíš, musíš sa učiť viac. Menej sa hrať, viac sa drviť.

Ja tvrdím opak:

Aby si sa naučil jazyk, **musíš sa viac hrať**. A **menej sa drviť**. Vlastne, úplne sa prestať biflovať, drviť gramatické poučky a celkovo sa **vykašli** na nudné vyplňanie cvičení 4 a 8 v učebnici na strane 65.

Trochu šokujúce? Trochu zmätok?

Že ak sa chcem niečo naučiť, tak sa mám v skutočnosti učiť menej a ísť sa radšej hrať?

Hej. Tak to funguje. Tu sa dozvieš, prečo a ako.

Učenie sa jazykov je **dlhodobý proces**. To sa nenaučíš za hodinu. Ani za desať hodín. Ani za sto hodín. Malé dieťa strávi do troch rokov desiatky tisíc hodín v svojom **vlastnom jazykovom prostredí**.

Väčšina ľudí nevydrží niečo robiť tak dlho. Ani ja. Určite by som nevydržal robiť nudné veci desiatky/stovky hodín. Chodieval som na súkromné hodiny taliančiny. Dačo som sa naučil. Ale prestalo ma to baviť. Po dvoch rokoch. Tie hodiny boli zaujímavé len keď som bol plne sústredený s učiteľkou. Lenže jedna hodina týždenne je na jazyk málo. A doma to bola nuda.

Ako to spraviť zaujímavé?

??

To je tá **správna otázka.**

Celé učenie sa jazykov musí byť zaujímavé!

Musí to byť presný opak toho, čo je v škole.

Zaujímavé, zábavné, pohodové. Nemusíš sa pri tom vyložene smiať. Aj keď to je najlepšie. Ale, musí ťa to držať a baviť.

Zamysli sa:

Máš nejakú oblasť, v ktorej si celkom dobrý? Ktorá ti ide? Hej? A baví ťa to? Vedel by si to, keby ťa to od začiatku vôbec nezaujímalo?

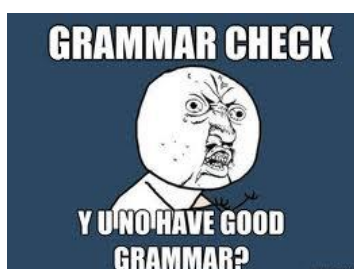
Ono je to hlavne o tom, aby ťa to bavilo. Ak ťa to nebude baviť, nevydržíš pri tom. Mne nič nehovorí opravovanie áut, montovanie, mechanika. Môj otec je do toho fanatik. A je v tom dobrý. Romana baví jojo. Hrá sa s tým každý deň, baví ho to. A postupne je v tom lepší a lepší.

Posledný krát:

Učenie sa jazykov ťa musí baviť. Vykašli sa na to, čo ti hovoria učitelia a na **gramatické cvičenia.**

Tadiaľ cesta nevedie. Takto. Zabudni na chvíľu na všetko, čo ti kto o učení sa jazykov povedal.

A nepočúvaj nikoho, dokým na sebe nevyskúšaš veci v tejto knihe.

Ku gramatickým cvičeniam a mojej angličtinárke:

Mali sme hodiny konverzácie v anglickom jazyku. Celý rok. Za dve hodiny v týždni sme po anglicky rozprávali každý asi 15 minút. Zvyšok bolo čítanie článkov a **mechanické opakovanie viet v tých článkoch.** Nič nové som sa tam nenaučil. Áno, boli tam veci, ktoré som nevedel. Ale bola to hrozná nuda.

Moja učiteľka mi povedala, že keď sa to takto nebudem učiť, že na to doplatím.

Doplatil som. Býval som v byte s chlapíkom, ktorý nevie po slovensky ani slovo. Bavili sme sa normálne po anglicky. Prečítal som desiatky anglických kníh, aj odborných. Baval som sa s ľuďmi z talianska, anglicka, USA, španielska a mexika. Nikto nemal problém s mojou angličtinou.

Tieto riadky nie sú egotrip. Chcem poukázať na to, že v škole sa človek rozprávať cudzím jazykom nenaučí.

Keď už vieme, že učenie musí byť zábavné, povedzme si niečo o slovnej zásobe.

Niečo, čo väčšina učiteľov nevie.

Ako vlastne pamäť funguje.

Ako funguje pamäť?

Podľa definície je pamäť:

Pamäť je

psychický proces a/alebo

rozumová schopnosť a/alebo

výsledok uchovávania a opätovného vybavovania informácií.

Prídavné meno k slovu pamäť znie **pamäťový** alebo **mnemonický**.

Pre nás je zaujímavé, **čo máme robiť**, aby sme dostali čo najviac informácií do trvalej pamäte.

1 – musíme do hlavy dostať vnem. Informáciu. To sa deje cez zmysly – **čuch**, **hmat**, **zrak**, **chuť**, **sluch**.

2 – vtedy sa to dostane do **okamžitej pamäte**. Ak na to neupriamime pozornosť, tak to zabudneme.

3 – upriamime na to pozornosť

4 – uloží sa to do **krátkodobej pamäte**. Teraz nasleduje **rad podmienok**, ktoré treba splniť, aby to fungovalo. Nech pre teba nie je prekvapením, keď zistíš, že v škole ťa nič z toho nenaučili.

Podmienky

- Záujem – musíš si to chcieť zapamätať. A musí ťa to baviť. Aspoň trochu
- Emócie – musíš pri tom prežívať nejaké emócie. Kladné, alebo záporné.
- Pozornosť – sa na to musíš sústrediť
- Predstavivosť – všetko si v duchu premietaj ako vo filme.
- Maximálne 7-9 známych prvkov **naraz**. Krátkodobá pamäť je obmedzená. Ak si chceme zapamätať 7-9 prvkov, zapamätáme si ich 7-9. Ak 30, tak tiež len 7-9
- Viac zmyslov súčasne – čím viac zmyslami to prežívame, tým sa to intenzívnejšie vryje do mozgu
- Spájanie známych vecí s tými, ktoré chceme porovnať
- Porovnávanie nových informácií so starými podľa logických súvislostí
- Pokoj a ticho – žiadne rušivé vplyvy
- Opakovanie po niekoľkých hodinách, pred spaním, po niekoľkých dňoch a mesiacoch

5 – ak si splnil podmienky, uloží sa to do **dĺhodobej pamäte**. Ak to odtiaľ budeš chcieť vybaviť a použiješ to, lepšie sa to tam znova prichytí.

Ak ťa zaujíma viac informácií o ľudskej pamäti, ako funguje a ak sa chceš bleskovo učiť veci do školy či kvôli novým projektom v práci, klikni na tento odkaz a prihlás sa do kurzu Hackol som učenie:

<http://www.ako-sa-naucit-skor.com/online-kurz.html>

Prvý jazyk je najťažší. Teda, prvý cudzí jazyk je najťažší. Ale potom je to jednoduchšie a jednoduchšie. Prečo?

Kúpiť je po španielsky comprar, po taliansky comprare. Sloboda po anglicky je freedom, ale tiež aj liberty. Po francúzsky liberté. Aj tá gramatika je podobná. Spájaš si podobné veci. Porovnávaš so starými podľa logických súvislostí. A ide ti to ľahšie.

Príklad z praxe:

Nepoznáš slovíčko normatívny. Ale keď ho uvidíš, tak ho vieš pomeniť do iných tvarov: normatívna, normovanie, normatívnosť, s normatívnym a podobne.

Zmeníš comprar (španielčina) na comprare (taliančina). Yo compro, tu compras (španielčina) zmeníš na io compro, tu compri (taliančina). Podľa pravidiel, ktoré už poznáš. Comprar – nakupovať.

S gramatikou je to trochu komplikovanejšie.

Keby sme sa prvý jazyk učili cez gramatiku, ďalšie by sa nám učili ľahšie. Lenže to by sme sa asi žiaden jazyk nenaučili, lebo by sa nám to zhnusilo. Je len pár ľudí, ktorých baví učiť sa jazyky cez gramatiku.

Prečo nás gramatika nebaví?

Pozrime sa na to, čo je to vlastne gramatika. Z wikipédie:

Gramatika je náuka o stavbe jazyka bez prihliadania k vecnému obsahu jazykových prostriedkov, obsahujúca [tvaroslovie](#) (morfológiu), náuku o skladbe ([syntaxi](#)), [hláskoslovie](#) a niekedy aj náuku o tvorení slov.

Táto sofistikovaná veta mi nič nepovedala. Pozriem inde:

Gramatika môže byť:

- pravidlá o obmieňaní slov a ich spájaní do viet, resp. náuka o týchto pravidlách

No, toto znie už zrozumiteľnejšie. Sú to nejaké pravidlá. Sami o sebe dosť nudné. O tom, ako spájať slová do viet, aké sú tam vzťahy a podobne. To je celé veľmi pekné, lenže, ja nechcem vedieť pravidlá. Ja chcem vedieť rozprávať. Komunikovať s ľuďmi. Rozumieť im, čo na mňa hovoria.

Učitelia by namietli:

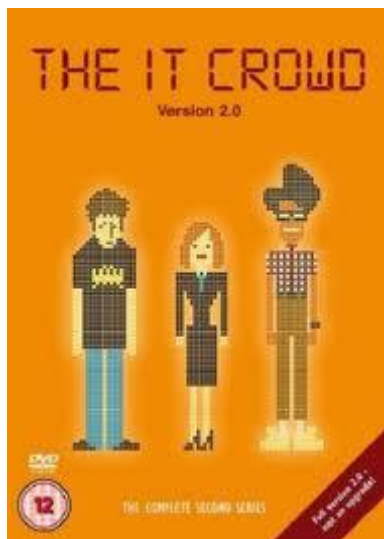
Najprv musíš mať pravidlá, aby si vedel právne hovoriť. Tak sa to učíme v škole.

Zo svojej praxe malého dieťaťa je ti jasné, že:

Nie. Najprv počúvaj ten jazyk, nauč sa rozprávať a potom, ak to budeš potrebovať, sa nauč gramatiku. Väčšinu tých pravidiel pochopíš podvedome, keď budeš v jazykovom prostredí. Keď budeš počuť rodených Angličanov, Španielov, Afgáncov hovoriť spisovne svojím rodným jazykom.

A že sa to učíme v škole?

Príklad z praxe: na angličtine sme pozerali seriál IT Crowd. Britská angličtina, ale celkom dobre zrozumiteľná. Zo 17 ľudí sme tomu bez titulkov rozumeli asi 4. Nejakí ďalší sa chytali. Zvyšok vôbec. Absolútne nezáležalo na známke z angličtiny. Trojkár rozumel, jednotkárka sa nechytala. Nie je to o známkach. **Je to o jazykovom prostredí.**

Čo je jazykové prostredie?

Ty si vyrastal v slovenčine. Ak sa chceš naučiť nový jazyk, musíš na čas zmeniť prostredie. Zaujímavé je, že to nemusí nutne znamenať vycestovať. Len sa na niekoľko desiatok hodín obklopíš iným jazykom.

Potom ti začne gramatika dávať omnoho väčší zmysel.

Môj problém pri jazykoch bol ten, že prišla učiteľka (hlavne na základke) do triedy a začala písať na tabulu Past Perfect. A začala tam písať poučky. A ja som nechápal. **Nemal som to s čím porovnať.** V slovenčine som nič také nepoznal. Ani dodnes neviem, či niečo také existuje. Možno existuje, ale je mi to jedno. Aj ty – vieš po slovensky celkom obstojne. Určite. Lepšie, ako cudzinci, ktorí sa chcú učiť slovenskú gramatiku.

Nakoľko som ale mal dostať známku z poučky, tak som sa ju naučil. Nič to pre mňa neznamená. Ani známka, ani tá gramatika.

Zhrnutie:

Vykašli sa na gramatiku a vytvor si okolo seba **kvalitné jazykové prostredie.**

Možno ťa trápí:

Ak som svoje prvé roky vyrastal v slovenčine a naučil som sa ju do troch rokov, bude mi trvať tri roky, kým sa naučím rozprávať?

Nie.

Bude to omnoho kratšie. Prvé výsledky môžeš vidieť **o niekoľko mesiacov**. Plynulo môžeš rozprávať so slovnou zásobou 500 slovíčok už **o 3 mesiace**. Sofistikované a odborné knihy možno budeš čítať o rok. O dva roky. To závisí na tebe:

- **ako sa budeš učeniu venovať**
- **koľko máš času**
- **aké budeš mať neočakávané prekážky**

Prečo to bude rýchlejšie, ako keď si bol dieťa?

Tvoj prvý jazyk si sa učil len **pasívnym spôsobom**. Teda, pozoroval si iných a od nich si odpozoroval všetko. Nemal si to s čím porovnať.

Teraz sa to môžeš učiť aktívne. Hodinku sa sústrediť na učenie sa slovíčok a fráz. Napríklad. Postupným **pasívnym opakovaním** (to je to prostredie, budeš to mnohokrát potom počuť) sa ti to vryje do pamäte.

Aktívnym opakovaním, kedy slová skladáš do viet, sa ti to doslova vryje do tvojho mozgu.

O niekoľko strán ďalej sa dozvieš viacero zaujímavých spôsobov, ako si nájsť čas na učenie sa jazykov. Nájdeš čas, aj keď si myslíš, že žiaden čas nemáš.

Predtým sa ale pozrieme na jazykovky a ešte predtým, teda teraz, po tejto kapitole, po tomto odseku, pred jazykovkami a pred kapitolou o čase, sa pozrieme na paretovo pravidlo. Ktoré hovorí o tom, že vety ako tá predchádzajúca, sú úplné hovadiny. A väčšina ostatných vecí tiež.

Paretovo pravidlo:

Článok kompletný nájdeš na stránke tu: <http://www.ako-sa-naucit-skor.com/paretovo-pravidlo-80-20.html> Pre lepšie pochopenie nasledujúceho textu, choď a prečítaj si ho. Kniha ťa tu bude čakať.

Pre nás je zaujímavé paretovo pravidlo v oblasti jazykov:

Menšina slovíčok tvorí väčšinu používaných slov v bežnej konverzácii.

Pozri si tabuľku a prečítaj si vetu vyššie znovu. Pokojne aj 2x.

Veľkosť slovnej zásoby --- nakoľko sú tieto slová využité v písanom texte.

Vocabulary Size	Written Text Coverage
1000 words	72.0%
2000	79.7
3000	84.0
4000	86.8
5000	88.7
6000	89.9
15,851	97.8

Táto tabuľka z [wikipedie](http://en.wikipedia.org/wiki/Vocabulary) (<http://en.wikipedia.org/wiki/Vocabulary>) hovorí o tom, že 1000 slov tvorí 72% **zapísaného** anglického textu. Ako sa ďalej **pod tabuľkou** píše, 2000 najpoužívanejších slov tvorí 96% bežnej slovnej zásoby potrebnej pri **konverzácií** (to je tam na wiki). Desiatky tisíc slov vôbec nepotrebuješ. Nestretnieš sa s nimi. Ak hej, tak si ich nájdeš v slovníku behom pár sekúnd. Alebo sa pri komunikácii spýtaš.

Ktoré slová to sú? Tieto:

<http://www.paulnoll.com/Books/Clear-English/3000-words-order.html>

Čo by na toto povedali učitelia?

Nie, ty potrebuješ mať bohatú slovnú zásobu.

Máš malú slovnú zásobu.

Chcem od vás, žiaci, aby ste sa naučili týchto 20000 nových výrazov a všetky ich vedeli, pretože máte malú slovnú zásobu.

Vidím pred očami moju angličtinárku, ako stojí a rozpráva mi takéto voloviny.

My máme dostatočnú slovnú zásobu. My vieme **kopec slovíčok**. Ktoré vôbec nepotrebujeme a ktoré vôbec nevyužijeme, keď pôjdeme niekam do zahraničia. A mnohé bežné vôbec nevieme, alebo ich nevieme použiť vo vetách. Nevieme v nich rozprávať.

Možno by sme sa to mali všetci naučiť v jazykovkách.

Alebo nie.

Nasledujú jazykovky.

O jazykových školách

A súkromných kurzoch.

Čo si o tomto myslím?

Na začiatok môže byť fajn. Ešte môže byť fajn, ak natrafíš na dobrého učiteľa. Ale ja osobne neuznávam. Za veľa peňazí málo muziky.

Jedine, že by si vedel, ako a kedy jazykovú školu využiť správne.

Bežne to ale vyzerá takto:

Za jednu hodinu zaplatíš od 5 do 10 euro. Niekde lacnejšie, niekde drahšie.

Výhody:

Máš tam profíka, väčšinou je to niekto, kto naozaj bol v cudzej krajine a chvíľu tam aj žil. Občas je to aj native speaker – rodený cudzinec.

Naučíš sa nejaké nové slovíčka.

Spoznáš nových ľudí.

Nevýhody:

Celé je to neskutočne drahé a vo väčšine jazykoviek to dlho trvá.

Zoberme si cenu 5 eur za hodinu.

Za tú hodinu sa naučíš 10 nových slovíčok. Z ktorých niekoľko zabudneš.

Máš to dva krát za týždeň, takže 10e týždenne a 20 nových slovíčok týždenne.

Na komunikáciu potrebuješ 2000. To je taký základ. Takže otázka:

Máš dva roky času a 1000 euro? 2000 euro? Plus peniaze na učebnice.

Ja nie.

Ja sa to chcem naučiť rýchlejšie. A určite nemám 2000 euro, aby som si platil jazykovku, kde sa musím deliť s ostatnými o čas lektora.

Dôležitý je aj **faktor zábavy**. Nevydržím chodiť do klasickej školy, lebo ma to prestane baviť.

Ďalšie nevýhody:

Ak je to lacnejšie, tak sa väčšinou musím o môj čas s niekým deliť. A ja sa nechcem deliť. Súkromné hodiny 1 na 1 sú omnoho drahšie.

Je to len v presne určený termín. Lenže ja vtedy môžem byť unavený, môžem mať chuť ísť niekam s frajerkou, alebo robiť niečo úplne iné... spať.

Nechce sa mi cestovať do mesta. To je jednak čas a jednak peniaze (lístok/benzín).

Čo ak natrafím na zlého lektora? Zlú jazykovku? Nie všetci vedia dobre učiť. Dobrý učiteľ je skôr výnimkou.

V konečnom dôsledku dostaneš, že máš **platiť dosť veľké peniaze** za niečo, čo ťa mala naučiť štátna škola, bude to trvať dva roky a viac, možno to nedokončíš, kopec vecí z toho zabudneš, o svoj čas sa budeš musieť deliť s inými ľuďmi a často krát to je vtedy, keď máš chuť robiť niečo iné.

Prečo sú teda jazykovky také populárne?

Ľudia nepoznajú **alternatívy**.

Je to pohodlné. Ľudia moc nemusia myslieť. Prídu, spravia, čo im druhí povedia a spoliehajú sa na to, že keď za to zaplatili, tak dostanú nejaký ten požadovaný výsledok. Čo je, pochopiteľne, blbosť.

Firemné vzdelávanie. Zamestnávateľ chce od svojich ľudí, aby vedeli po anglicky, aj keď to oni majú možno u pr... je im to jedno. Tak ich pošle na jazykový kurz, zavolá si do firmy učiteľov a tí sa snažia vyčarovať zázrak.

Je to alibistické. Ľudia majú výhovorku. Veď predsa, ak som sa v tej jazykovke nič nenaučil, tak za to môže akurát tá jazykovka. Moja vina to nie je. Mali to spraviť lepšie. Čo je, samozrejme, blbosť.

Je taký trend. Ľudia jazyky nevedia. Ľudia sú úplne mylne presvedčení, že na jazyky nemajú talent. A prvá vec, čo človeka napadne – **ísť do jazykovky**. Jazykové školy sú v povedomí. Sú tu dlho. Faktom je aj to, že mnohí ľudia, čo chodia do jazykoviek, toho vedia viac, ako tí, čo sa to učia len v škole. To ale nerobí z jazykoviek tú najlepšiu možnosť.

Každopádne, ľudia nevedia, že majú **úplne iné možnosti**. Naučiť sa jazyk v podstate zadarmo. Alebo len s veľmi malými finančnými nákladmi. A omnoho rýchlejšie, nie za 2 roky, 5 rokov, ale rozprávať už o 2 mesiace, či 5 mesiacov.

A ešte aby som nezabudol:

V jazykovkách sa učíš len od niekoľkých lektorov. **Nemáš šancu pochytiť rôzne prízvuky**. Mnohokrát dotýchny ani nie je zo zahraničia, takže sa učíš slovenský prízvuk. Klasika škola. A na záver je každý veľmi prekvapený, že sa učí jazyk kopec rokov a nerozumie rýchlo hovoriacemu cudzincovi.

Nemáš šancu sa naučiť v danom jazyku myslieť.

Cudzie jazyky sú totiž dosť odlišné. Oni používajú iné výrazy. Angličan nepovie, že pije ako dúha, ale ako ryba. Pije ako dúha... to by vôbec nepochopil. Oni majú iné **slovné zvraty**. Rovnaké veci vyjadria iným spôsobom. My máme peniaze. Množné číslo. Španieli majú el dinero. Jednotné číslo. Inak sa to nepoužíva. Oni tí ľudia myslia trochu inak. Pocity sú rovnaké, obrazy v hlave sú rovnaké, ale inak sa to povie.

Trochu viac o rozdieloch v jazykoch:

O rozdieloch v jazykoch

Táto kapitolka je tak trochu na zamyslenie.

Stretnes človeka. Spýtaš sa ho jednoduchú vec:

Ako sa máš?

Ty sa nad tým ani nezamyslíš. Skrátka sa ho to spýtaš. Pričom ale ono je to trochu zvláštne. Pozri sa na to takto:

Doslovný preklad do angličtiny by bol: **How do you have you?**

Ako sa máš?

Angličania ale povedia: **How do you do? Ako robiť ty robiť?**

Španieli: **Como estás? Ako si?**

Nemci: **Wie geht es? Ako ide ono?**

Zakaždým je to rovnaké – chceš byť slušný, alebo ťa naozaj zaujíma, ako sa tvoj kolega cíti.

Uvedom si ale, že španielom, či Angličanom je viacmenej jedno, ako sa cítiš. Pýtajú sa to, lebo je to súčasťou pozdravu. Ak by si im začal rozprávať o tvojich náladách, nechápali by ťa.

Problémy nastávajú vtedy, keď chce človek, ktorý nepozná zvyky a slovné obraty, preniesť niečo zo slovenčiny do cudzieho jazyka.

Oni všetci povedia veci trochu inak.

Problémy tiež nastávajú, keď sa učíš jazyk len z učebnice a nepočuješ ho.

How do you do. To je pekné, ale ty počuješ haudujudu.

Como estás? Počuješ komoestas, alebo komestas.

Wie geht es? Vígéc?

A jazyky majú rôzne prízvuky...

Toto všetko je pre začiatočníka, ktorý sa učí jazyk najprv v učebnici čítaním a až potom ho počuje, veľmi máťúce.

Chceš si pozrieť krátky príbeh o tom, ako sa z jazykového analfabeta stal speaker, ktorý vie 4 jazyky a bude vedieť ďalšie 3?

Čítaj ďalej.

Ja a jazyky, alebo čo môžeš od seba reálne očakávať

Krátka história:

Učenie sa jazykov som **nenávidel**. Ešte pred dvoma rokmi som si myslel, že nebudem nikdy vedieť ani len po anglicky.

Keby mi niekto povedal, že budem dávať doučovania aj z angličtiny, aj zo španielčiny a budem radiť ľuďom, ako sa učiť jazyky, tak by som ho poslal do riti, lebo som mal dosť komplexy. Vadilo mi to, že som jazyky nevedel.

Na základke som sa učil **angličtinu a nemčinu**. Neznášal som obe dve. Chodil som na **súkromné kurzy taliančiny**. Trvalo to dva roky. Niečo som sa naučil. Ale nič moc. Na jazykovku naši nemali peniaze. Ale aj tak by som sa tam nenaučil viac.

Keď som mal asi 14 rokov, šli sme na dovolenku do talianska, na just som sa v noci stratil. Keď som sa pýtal na pomoc, ledva som sa dorozumel po anglicky. Za súkromné kurzy taliančiny, hodinku – dve týždenne, sme dali okolo 10 000 korún. 331,94€ podľa konverzného kurzu. Postupne, za dva roky. Pani, ktorá ma učila, bola fantastická. Aj sa snažila. Aj som rozumel gramatike a rozumel som slovíckam.

Ale hovoriť som nevedel.

Na strednej som mal **angličtinu a španielčinu**. Nič moc. Po dvoch rokoch som vedel povedať po španielsky akurát tak hola, como estás (ahoj, ako sa máš) a aj keď bola angličtina lepšia ako na základke, veľa mi toho teda nedala.

Po anglicky som sa naučil sám. Po španielsky tiež. Neviem ako dlho mi trvala tá anglina, ale z mojej „no hablo español“ španielčiny som sa na konverzačnú španielčinu dostal za pol roka. Od Vianoc do konca ročníka. Posledný mesiac sme chodievali von so španielmi... na pivko, do mesta, na bagetu...

To som ale nepoznal ani polovicu spôsobov na rýchle učenie sa jazykov, ako poznám dnes. A nevenoval som sa aktívnemu učeniu. Chodil som do školy, do posilky, písal som Poraz školu!, robil som stránku, venoval sa priateľke. Španielčine som sa aktívne venoval možno 1 hodinu týždenne.

Nezaplatil som ani evro za doučovania, alebo kurzy. Nekúpil som si žiadnu knihu, ani som neodcestoval do španielska.

Dnes sa učím taliančinu a nemčinu, viem sa orientovať vo francúzskych, talianskych a aj portugalských textoch. Nerozumiem všetkému, ale pointu pochopím.

Pred časom som stretol **Antonia z Talianska**. Dorozumeli sme sa po anglicky a pol roka som s ním býval v podnájme.

Všetko, čo som využil, je v tejto knihe.

Spomenul som motiváciu. O tom je ďalší článok.

Koniec ukážky

Ak ťa knižka Stroj na Jazyky zaujala a chceš sa dozvedieť viac,
kúp si plnú verziu knižky [TU](#).